

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe $\frac{1}{2}$ an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Ajutor ori mituire?

Cu introducerea legilor nouă politice-bisericești, privitor la căsătoria civilă și matriculele de stat, clerul bisericii române a rămas, fără îndoială, lipsit de un mijloc legal de venit pentru subsistența sa. Imprejurarea aceasta a fost adusă ca dovadă tare din partea unor arhierii în combaterea numitelor legi în casa magnaților, pe când se desbătea asupra lor.

Acum ne pomenim dintr'una, că guvernul maghiar a dat pentru preoțimea deosebitelor confesiuni, la mâinile Episcopilor, în chip de despăgubire 100.000 fl. din cari o sumuliță neînsemnată ce ar veni pe partea clerului român, Episcopii noștri au și primit-o.

Nu știm hotărât dacă guvernul din curat simțământ de dreptate și umanitate ori cu oare-cari planuri și scopuri a parte s'a hotărât să dea clerului român un fel de despăgubire din vistieria statului. Ceea-ce noi știm și am văzut din desbaterile urmate după acest lucru în sinodul eparchial din Arad este, că la împărțirea sumei de 7500 fl. dată pe seama preoților din diecesa Aradului, guvernul și-a susținut dreptul de sufragane, și anume a încuviința ori neîncuviința el însuși, pe preoții cari sunt vrednici ori nu sunt vrednici de ajutor! Guvernul a cerut dela Episcopul să-i trimită lista cu numele preoților ce-i are în plan pentru a fi împărțiți de ajutor.

Episcopul a trimis lista și ministrul a băgat vînd, pe lângă câțiva preoți, la șapte, din unsprezece protopopi, excepționându-i.

Care va să zică, guvernul nici pe departe nu se gîndește a da vre-o despăgubire preoțimei pentru pierderile materiale pricinuite ei prin legile politice-bisericești, ci vrea să și câștige aderenți,

sprigintori și agenți politici în rîndurile preoților români!

În urmare, rîsplățiți vor fi numai acei preoți, cari vor avea atestate recomandatoare dela organele administrative politice, că sînt »patrioți« în înțelesul șovinismului maghiar! Pentru astfel de ajutor, Episcopii noștri ar trebui să răspundă guvernului: *Timeo Danaos...* și să nu-l primească, cu atât mai virtuos, că și atunci, când ar îngădui a se împărți deopotrivă între preoți, abia 10—12 fl. ar veni la o persoană! Acesta nu e ajutor, ci mai mult o batjocură pentru clerul român.

Dar' apoi nici înalta dignitate a Episcopilor și poziția bisericii autonome nu îngăduie amestecul statului în treburile din lăuntru bisericești. Ci, precum biserica dă statului ajutorul seu moral fără nici o condițiune, așa și statul dator este a da bisericii ajutorul seu material fără nici o condițiune! Ear' când statul ar cere vre-un drept de amestec pentru ajutorul seu, ierarhia bisericii chemată este a nu primi un asemenea ajutor condiționat, căci nime nu poate să slugească la doi domni, că ori pe unul va urî, și pe altul va iubi, sau pe unul va îmbrățișa, și pe celalalt îl va neglija, zice s. scriptură.

Preoțimea română, eșita din popor, în totdeauna și-a legat soarta sa de soarta poporului român. A fost pază neadormită a bisericii și a naționalității române. Aceasta are să rămână și în viitor, respingînd cu dispreț suveran încercările de corupțiune și de mituire ale dușmanilor ființei noastre naționale!

† *Archiducele Carol Ludovic*, fraatele al doilea al Majestății Sale Impăratului și Regelui nostru, a încetat din viață Marți în 19 Maiu n. Răposatul era de 63 ani, și trăise mai ales pentru viața publică de stat. Ca soldat a înaintat până la cele mai înalte ranguri,

și a luat parte la războaiele din Italia. A fost mai lung timp guvernator al Tirolului, și ca atare era foarte iubit de poporațiunea provinciei. Era om jertfitor pentru binele obștesc și sprigintor al întreprinderilor frumoase.

Bobârnac.

D-zeu nu lasă să crească coarnele boilor până în cer, și Ungurilor în timpul din urmă începuse a le crește îngâmfarea, cât parcă e să se întunece toată lumea încolo și numai capul Ungurilor să se vadă peste toate! Mai ales nădăduiau ei că mult o să-i ridice milenii, și când colo s'au înșelat de nici n'ar fi crezut! Lumea nu-i așa proastă precum ei o socot. Inșiși aceia care i-au făcut pe Unguri așa încrezuți și le-au dat putere prea multă pe mână, azi vîzînd purtarea lor cea de nesuferit încep să le dea aspre bobârnacuri. Vestitul *Bismark*, cancelarul »de fer« de odinioară al Germaniei, care ca să slăbească înfrîmarea Austriei asupra Germaniei, însuși încurajă pe Unguri și i-a ridicat unde sînt, — azi eată cum scrie în foaia sa „*Lamburger Nachrichten*“:

»Bucurosi lăsam Maghiarilor plăcerea de-a visa, în expozițiunea lor cea cu cetățuile de lemn și cu halele de sticlă între sunetul amețitor al muzicii țigănești, despre mărirea lor trecută; dar' totuși vom însemna că cele 7 $\frac{1}{4}$ milioane de Maghiari nu fac încă nici jumătate din poporațiunea transleithană și că înfrîmarea lor politică și puterea lor războinică poate cădea în cumpănă în Europa numai în legătură cu puterea austriacă! Ungurii suferă de-un prea mare prisos de simțământ național, care-i face orbi în ce privește adevărata lor însemnată între popoarele europene! Ungaria în sine, ori cât de mult și de lărmuitor va face să răsună în lume fanfarele ei millenare, fără a se răzîma pe Austria, stă pe picioare slabe«.

»Se știe, cu câtă mahnire Germanii, ca și Slavii Cisleithanice, au suferit până acuma să fie loviți peste cap cu cele 70% față cu cele 30% ungurești la cheltuielile obștești. Aceasta în curînd se va arăta în mod foarte vădit. „Dreptatea e temelul domniilor“, e un adevăr ce are valoare și între Dunăre și Carpați, și a cărui trecere cu vederea în lăuntru, ca și în afară, se poate răzbuna mai curînd sau mai târziu!“...

*

Și alte multe foi de aceeași însemnată scriu contra îngâmfării maghiare, cât tîmbă-luitorilor a început să le cam stee voia bună în gât! Așa li-se cade.

Dr. Lucaciu la Montpellier.

Despre petrecerea și primirea dlui Dr. Lucaciu în Franția, mai dăm în cele următoare și unele amănunte, după cât ne îngăduie spațiul.

Di Dr. Lucaciu a sosit în Montpellier la 11 noaptea în 29 Aprilie. La gară a fost salutat de A. Roque-Ferrier, președintele felibrigului latin, cu alte multe persoane însemnate, apoi de studenții români și de un foarte număr de public.

Di Roque-Ferrier după-ce i-a urat bună sosire în mijlocul fraților sei francezi l-a recomandat tuturor celor de față, apoi cu toții, într'un șir lung de trăsuri, l-au condus la hotel.

Joi la 30 Aprilie dl Dr. Lucaciu însoțit de dl Roque-Ferrier a cercetat expoziția, Vineri în 1 Maiu a primit la hotel numeroase vizite de bărbați însemnați, între cari și episcopul Cabriers, primarul orașului, viceconsulul Spaniei, etc. Cu acest prilegiu D-na Paulina Concita a predat dlui Dr. Lucaciu un frumos buchet de flori roștind o cuvîntare în care și-a arătat bucuria a-l putea cunoaște și în persoană, după-ce din faptele lui mîndre naționale, ca bărbat, îl cunoaște. Sâmbătă la 2 Maiu dl Dr. Lucaciu a întors vizitele însoțit de dl Roque-Ferrier și a încheiat legături prețioase și multe cu mulțimea de străini învîțați adunați la Montpellier.

Duminecă a fost invitat la un banchet ce i-s'a dat de episcopul din Montpellier!

Vom urma în numărul viitor.

Știri politice.

= Ministrul de războiu al Impărăției noastre, după-cum spune o telegramă din Viena cu data de 15 Maiu, are de gînd să abdică dela acest post, după trecerea peste desbaterile delegațiilor.

= O știre ce vine din Constantinopol spune, că Bulgaria s'ar fi hotărît acum a recunoaște și ea, precum i-se cere de altfel prin pacea dela Berlin de după războiul ruso-romano-turcesc,

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI“

Mă jur...

Frumoasă și draguță ești,
Că 'n lumile doar' din povești
Un alt boboc să mai găsești
Precum ești tu! —
Din minți pe mine, vezi, m'ai scos
Cu chițul teu cel mîngăios
De inger mic și prea frumos!

Dragitu-'mi-ai sufletul meu
Cu ochii tei, cu graiul teu,
Așa de mulf, că astăzi eu
Ori-cui o spun:
Ca tine altă fată nu-i!..
Pe 'mpărăția cerului
Mă jur că nu-i, mă jur că nu-i!..

I. Moța.

A fost.

A fost ca 'n drumul meu eșind
Liniștea vîetii să 'mi-o furi;
Copilă blîndă ca un vis,
Cu ochi azuri!

A fost ca tu prin chipu-'ți blond
S'aprinzi în mine-un dor păgân
Cât numai pot pe inimă
Să-mi fii stăpîn!

Și-a fost ca glasul meu pustiu
Să aștearăși un echou
În câmpul travului dorit
Senin și nou

Ce 'mi-ai deschis, de când zimbînd
În calea-'mi tristă te-ai ivit,
Icoană mie de-admirat
Și de iubit!

Sebam.

Vioara

de Nataly de Eschstruth.

Sînt mulți ani, de când într'o zi trecu prin satul Losshausen un lăutar, care se oprî în cărcîma satului, unde cînta cu vioara, fel de fel de cîntece, triste și vesele, de îți ridea și îți plîngea inima, ascultându-l. În ziua cealaltă, l-au găsit în drum cu piciorul rupt. Primarul satului vîzîndu-l l'a luat cu sine acasă, și i-a dat o bună găzduire, că era om bun și creștin milos. Mulți prieteni își făcuse lăutarul în timpul, cât a petrecut în casa aceasta, dar' prietenul lui cel mai bun și nedespărțit, era băiatul primarului. El nu se mișca de lângă patul lui, și lua câte-un pic vioara, cercînd să cînte și el. Mîntea și inima copilului erau dela o vreme tot la

vioară și în puțin timp învățase și el, încât de multe-ori cînta cîntece așa frumoase și cu atîta simț, că lăutarul, clătînd adesea din cap zicea: »Hanes, tu ești născut pentru vioară!« Atuncia se roșea ca focul, și cu capul ridicat, suferea vorbele înțepătoare ale tatălui seu: »Măi băiete, lasă-'mi tu vioara din mîni; învață tu mai bine a ținea coasa și sîcurea, cum se cuvine unui țeran!«

Săptemîni multe trecuseră, și lăutarul plecă în treaba lui, sănătos. Atuncia Hanes începî a lucra cu nespūsă sirguintă și necontent, că doară și-a cîștiga nește cruceri; și nimenea nu știa, că mama lui iubită, pe ascuns, îi da câte un ban de argint. Intr'o zi se gata băiatul de drum, și plecă în oraș, ear' după-ce se întoarse, seara se auzi din filigoria acoperită de vițe de bostani, în grădină, o melodie așa de duioasă și tristă, încât servitoarele își șoptiră: »Duhul lăutarului umblă prin grădină«. Și încetă apoi flăcăul de a mai lucra ca mai înainte și oamenii din sat ziseră: »Hanes așa nici-odată nu va fi un țeran bun, și cât de curînd curtea lor nu va mai fi așa bine îngrijită cum e acuma!«

Toate vorbele însă nu ajutau nimica. În capul satului stătea o căsuță, curată, ascunsă după nește pomi de cireș: aici locuia o vîduvă cu numele Mareilis și fetița ei cu obrăjiorii cei rumeni, Caterina, care la școală ședea pe o bancă cu Hanes. Mamă-sa de multe-ori se întrebă că unde poate umbla fata ei, că în toată Dumineca ciasuri întregi nu o vedea și pe cine întreba nimenea nu-i putea da răspuns? Tot felul de închipuiri își făcea,

dar' adevărul nu-l știa nimenea. Dacă ar fi întrebat pe cățălușul cel negru, care înșoțea pe fată în tot locul, el i-ar fi putut spune, că fata ei cu Hanes ședea pe zidul grădinei, ascunși după iasmin și scumpie, departe de casa, lor și aici flăcăul își cînta cîntecele cele mai frumoase și duioase.

Trecuseră anii ca nește visuri. Hanes luă traista în spate, puse chițul de soldat și începî viața de recrut. Caterina se făcu tristă, ochii ei se umpleau adesea de lacrimi, dar' nimenea nu știa de ce? Numai câte-odată îi mai strălucea fața, ca luminată de o rază de Maiu, când pe ascunsele mergea la zidul grădinei unde ședea odinioară cu el, și scotea din sin câte o scrisoare. Cățălușul și de acestea știa, dar' el era un prieten bun și credincios, care nu o spunea nimîru.

Și trecu și timpul acesta, de parcă ar fi avut aripi. Soarele strălucea peste grăul cel copt, galbin ca aurul, înroșînd coacăza prin ramurile verzi. La zidul grădinei eară stă Hanes cu Caterina, mână în mână, spunîndu-'și multe-multe. Fetei îi curgeau lacrimi multe peste obrăjii cei roșii, și otta din adîncul inimii: »Ah, de te-ar putea auzi mama că ce fermecător știi tu cînta!« Dar' ea nu voește, și nici-odată nu ne va da binecuvîntarea ei, că oamenii vorbesc multe, și-i șoptesc că tu nici-odată nu vei fi un țeran bun, decum să poți ținea și curtea noastră în rînduială! »Așa vorbesc?« zise Hanes, »asta i-au șoptit-o în urechi? De mirat nu mă mir, dar' de plăcut încă nu-'mi place, drăguța mea Caterină. Măne sînteți la tăiatul ovășului? Nu pleca capul și

din urmă, să plătească Sultanului turcesc o anumită sumă drept tribut, poclon, an de an, recunoscându-se astfel de supusă și datoare cu credință către împărăția musulmană. Suma însă cât se-i plătească, nu e statorită. Bulgaria trebuia s'o facă asta nainte cu 16 ani, când i-s'a cerut de puterile europene, dar' a trăgănat lucrul. Că acum ca din senin vine să iee hotărârea, trebuie să fie după ea ascunse alte planuri, ce nu se pot încă vedea destul de lămurit.

= O altă știre politică ce vine din Balcani și care atrage luarea aminte a lumii asupra sa, e, că Bulgaria și Sârbia care abia cu câțiva ani nainte, s'au bătut așa de dușmănește, azi sunt pe cale a încheia o legătură de frăție, de-a se sprigini una pe alta în viitor. Earăși un pas spre întărirea repede și îngrijitoare a gintei slave în părțile Balcanilor.

Milleniul în Oraștie.

Cu toate-că clubul român, în o ședință ținută anume, a hotărât față de propunerea clubului unguresc de a sërba și orașul nostru milleniul în chip mai zgotos, — *că nu poate primi propunerea asta*, și că *cel mult se învoeste la crearea alor trei stipendii pentru trei meseriași*, și nimic mai mult! — reprezentanța orașului nostru în ședința sa din săptămâna trecută, a hotărât întâi în principiu sërbară, apoi a numit și o comisie de 6 (2 Sași, 2 Unguri și 2 Români) cari să pregătească programul însuși al sërbarii.

„Kolozsvár” din Cluj în o corespondență din Oraștie despre aceasta, scoate cu fală la iveală că reprezentanța noastră orașenească a hotărât în unanimitate sërbară milleniului. Insemnăm aci că, într'adevăr, membrii români ce au fost de față la aceea ședință, fie dintr'o înțelegere greșită, fie ei știu pentru-ce, când a fost la votare, nu s'au ridicat, deja în principiu, contra votării, afară de dl avocat Dr. Silviu Moldovan, care singur a declarat în fața adunării, că e în contra sërbarii deja în principiu, susținând astfel concludul clubului comunal român!

În comisia de 6, se propuseseră dl Dr. I. Mihai, președintele clubului român, care nu era la ședință, și dl avocat Dr. A. Muntean. Înțelegând despre aceasta dl Dr. Mihai a trimis îndată primarului orașului declarație în scris, că densus, ținând la hotărârea clubului presidat de d-sa, sub nici o împrejurare nu poate și nu va lua parte la desbaterile comisiei în care a fost numit! — Și aceasta numai ca o logică a faptelor. Primești să desbați asupra amănuntelor sërbarii? Asta înseamnă că în principiu ai primit sërbară, deși clubul nostru a declarat că nu o primești!

PACEA LUMII

Italianii în Africa.

Lupta Italianilor cu răsvrățiiți din părțile stăpânite de densii, se apropie tot mai mult de sfârșit. Simțindu-se tari și cunoscând locurile și încurajați de biruințele lor, Soaianii nu vor să se plece. De când s'a dus noul comandant al Italianilor, Baldissera, mai mult au stat față în față, dirși, încercând chipuri de împăcare, decât să se fi încăerat. Abia câteva ciocniri mai mici s'au mai întâmplat, în care Italianii au eșit biruitori. Acum acolo căldura s'a urcat însă în măsură așa de mare, că nici chiar trupele italiene, deprinse cu căldura cea mare a țerii lor, n'o mai pot suferi! Îndeosebi de apă o duc rău de tot. În timpul din urmă neajunsurile și lipsa au început a pricinui pierderi armatei italiene, îmbolnăvind-se și perind tot al zecelea ostaș.

S'a văzut că nu mai pot sta acolo, și s'a hotărât retragerea trupelor, ceea-ce s'a și început. Prin 14—15 Maiu s'au pornit întâiele corăbii cu 1600 ostași din trupele italiene ce se întorc spre casă, obosite, slăbite. Mare durere le face numai, că pe frații de arme căzuți în prinsoarea Soanilor, nu-i pot căpeta grabnic și pe toți. Aceia tăgăduesc că mai au, deși se știe că mai sunt mulți prinși din nenorocita luptă de mai nainte, între cari și un major. Pe generalul Boratieri, începătorul fără noroc al luptei mari ce au perdut-o nainte cu câteva luni, îl pun sub acuză în fața tribunalului de războiu la Roma.

Tulburări în Creta.

În insula Creta ce stă sub stăpânire turcească, ear' au început tulburările liniștite prin întervenirea iernii. Creta e locuită de vre-o 300,000 locuitori, mai ales creștini, și își are ea neatârarea sa, în frunte cu un guvernor numit de sultanul turcesc, dar' locuitorii sunt tare nemulțumiți cu stăpânirea. Acum că s'a desprimăvărat nemulțumiții au început să dea ear' semne sângeroase despre necazul lor. Zi de zi tot mai multe sunt uciderile persoanelor urgite. E temere că guvernorul va declara starea de asediu și atunci va isbucni negreșit revoluția pe întreg întinsul ostrovului.

Puțini la număr și supuși unui stăpân tare și păgân, și totuși creștinii de pe insula Creta, nu se astâmpără, nu stau plecați laș, ci luptă pentru drepturile și libertatea ce li-se cuvine!

nu fi tristă, lasă-te numai în nădejdea iubitelui tău! O sărută odată și se despărți. În ziua cealaltă însă, făcū mama Mareilis ochii mari. Tăind la ovēs, tocmai pe când se ridicase puțin să-și șteargă fața de sudori, eată că Hanes vine spre dēnsa și pofindu-i prietenos o bună dimineața zise: »E lucru de tot greu acesta pentru mâni femeesti, mamă Mareilis! dă-mi mie coasa, și te odihnește puțin!« Bētrāna îl luā în rīs și-i zise: »Mānile mele sūnt dedate, Hanes; eu nu mi-le-am cruțat pe vioară!« Tinērul nu zise nimica, și luā tăcēnd coasa și se apucā de lucru, și hei cum sburau spicele culcate de coasa ce strălucia în razele soarelui, împinsā de mānile musculoase ale tinērului. Caterina sta la o parte: inima ei tremura și privirile ei căutau în fața mamei sale, și vēzū cum aceea începū a se însenina ca cerul după o furtună. Bētrāna puse mână pe umērul tinērului și zimbīnd zise: »E de ajuns, băiete, ai făcut într'un sfer de cias mai mult ca noi două femei împreună în o zi! Iți mulțumesc«. Și o privi în față flăcăul cel cu ochii frumoși, albaștri ca cicoarea, și-i zise: »Asta am învățat-o pe vioară, mamă Mareilis, cine cu răbdare zice vioara, acela știe umbra și cu coasa și sēcurea!« Vrū să meargă. Bētrāna îl apucā de mână. »Așteaptă puțin, nu așa iute, la mine e datina, că cine lucrează vine de seară la cină, — vrei să vii?« — »Dar' cum se nu?« zise rīzēnd feciorul, »ci singur nu viu — mai aduc pe cineva cu mine!« »Pe cine?« »Vioara mea!« Și se întunecā fața bētrānei, ca de un nor, și rēspunse: »Fă ce vrei, numai nu cere să ascult și eu

scărțăitul tēu!« și se întoarse în altă parte. Soarele era în șfințit; mama Mareilis se gătea să meargă acasă. Dar' în capul ei se întorceau gândurile ca roata morii, toate în jurul feciorului acestuia. Ea știa doară, auzise din toate părțile, că este un lucrător, și când se apucā odată de lucru nu-l întrece nimenea. Dar' pe ascunsele tot mai cântă cu vioara, nesmintit cāntece de acele sēlbeate, jocuri îndrăcite; ori acum, ori mai târziu, va ajunge pe urma lăutarului acelaia care mergea din sat în sat cu vioara lui!

Supa era pe masă; Hanes ședea lângă Caterina, povestind despre traiul lui de soldat, de bucuria lui că eară este acasă, și de viitor; că curții lui i-ar trebui acuma o găzdoac... La cuvintele aceste fata plecă ochii, și se înroși ca bujorul.

După-ce mncară, și se adună de pe masă, părechea cea tinēră se puse pe bancă înaintea casei, sub cireș. »Acuma cânt una! zise flăcăul, și mama Mareilis, deodată își aduse aminte, că are mult de lucru și se depărtă de ei. Frumosul flăcău luā rīzēnd vioara în mâni, și începū a cânta — întâiu un cāntec evlavios, Psalmul cel mai drag bētrānei, apoi un cāntec popular după celalalt. Fata îl ascultă cu ochii plini de lacrimi și cu mānile încrucisate, ear' când încetă, el simți pe umerii sei o mână, și mama Mareilis îi zise cu voce tremurătoare: »Asta nici-odată nu poate fi cāntec de vioară, băiete, — așa cântă numai āngērii în ceriuri!« Hanes nu rēspunse nimica, ci începū din nou tot mai duos și mai līn, în vreme-ce amurgul cu vālul seu sur se lăsa

Milleniul în Băița.

Renegații și adunăturile maghiare din Băița, unde Ungur baștinăș inzadar vei căuta, încă s'au pus pe tāmblāu millenar la 16 și 17 l. c.

Iluminația din 16 Maiu seara a fost un lucru de ris, ear' parada dela 17 Maiu o curată batjocură.

Dus-au musică, purtat-au băieții de școală cu »Lehrer-ul« în frunte, desfășurat-au și un steag, dar' afară de vre-o 4 jandarmi înarmați și o droaie de gură-cască, toți Nemți de origine, nici un cetățean de dai Doamne nu s'a însufățit de tāmblāu, n'a luat parte. Totul a fost sfortare ridicolă a unor renegați, ce umblă după »merite patriotice«, un lucru ce a ajuns foarte la modă la parasitiții patriei noastre.

Vre-o trei juni români, căluziti poate mai mult de dorința de a-i vedea scoși din sārute pe millenanți, au făcut în grabă un steag tricolor român, și l-au așezat pe crucea dela »calvare«. Atât a mai trebuit pentru-ca »manifestația« din comedie, ce era, să devină o »dramă« serioasă! Numai decât 4 jandarmi au fost gata de asalt! Doi pe o parte, 2 pe alta înaintează cu tact spre »fiorosul« tricolor. Cu mult greu ajung la el. I iau jos. Prin apropiere numai niște băieți. Aceștia înfricați au spus, că tinerii Nicolae Braica, Petru Galăr și Georgu Voic au făcut steagul. Numai decât au fost prinși ca cine știe ce groaznici »criminali«, ținūți noaptea la casarma jandarilor și Luni în 18 Maiu duși la Brad cu steagul în spate! Aci au fost ținūți o noapte în fere, eară în 19 Maiu duși la judecătoria din Baia-de-Cris.

Numiții sunt niște tineri din case bune, mergean rīzēnd, voioși cu stindardul românesc pe umeri, a fală, mândri de fața lor!

Poate vor mai fi purtați, vor suferi pedepse, de una însă Maghiaronii din Băița trebuie să le fie recunoscători: le-au ridicat însemnătatea tāmblāului lor millenar, care altfel rămânea o curată batjocură.

I. Oar...

Politică economică perversă.

Politica malițioasă a unor societăți străine la manipularea minelor de aur din patria noastră, cu scop de a le strica renumele și a depărta pe alți cumpărători dela ele, se poate apriat vedea și din următorul cas adevărat:

Sub firma »The Magyar Goldmining Compagnie Limited«, încă în anul 1886 s'a așezat o societate engleză pe acții, cu un capital în acții de 1½ milion fl. în comitatul Hunedoarei, în comuna Tekereu-Poiana (prețura Gioagiului), și cu apucături și făgăduințe măgulitoare, cu nește prețuri mici, dând foarte puțini bani, și mai mult nește acțiuni englezești ale societății, au amăgit pe proprietarii de mine din acest jur, de le-au vândut niște locuri cu băi frumose, bogate în aur, din care ei au scos până azi peste 200 chilo de aur, fără însă ca și acționarii să vadă rezultatul dorit.

Proprietarii vechi de mine, ca creștini buni și oameni de omenie, necunoscând apucăturile englezești, în nădejde că aceștia manipulând cinstit, după făgăduințele făcute că

peste sat, ear' luna arătându-se se uita zimbitoare la aceste trei ființe, cari erau așa de adâncite în cāntece... Feciorul se sculă și se duse acasă. În ziua cealaltă, bătū în ușa Caterinei un bărbat, cu flori la piept și cu pantlică pe pălărie. Era votrul. Mult a povestit cu mama Mareilis, și când se despărți, femeii îi strălucia fața întocmai ca luna în seara trecutā! Coborînd treptele omul murmură mirat și el: »Apoi se mai creadă omul? Ea nu-i dă fata țeranului Hanes, ea își dă pe singura sa fată, mult iubitelui lăutar!«

De atunci de multe-ori veni încă mirele Hanes seara și cânta înaintea ușei mamei Mareilis, un cāntec lung și nesfârșit, despre iubirea și fericirea lui cea mare...

Trad. de Letiția E. Roșca.

„Progrese“ limbistice.

= Într'o foaie românească, nu mai spunem de unde, cetim următoarele, drept semne, pasă-mi-te, despre desvoltarea limbii române: »Poetul caută să ne înfățiseze pe diferiții oameni cu întreaga lor ființă lăuntrică și — dinafarică... «Ziarul Alkotmány iconeste guvernul (vrea să zică: îl depinge, zugrăvește, îi face icoana...) Acestea drept »felurimuri« de felurimuri».

În scurt timp acțiunile vor ajunge la preț, ba mai având și făgăduința că societatea le va răscumpăra în timp scurt cu bani gata li-a dat crezământul, și s'au intabulat teritoriile vândute pe numele societății, primind vnzătorii acțiunile (hârtii goale) în suma banilor, și au făcut-o aceasta cumpărătorii după cea mai bună credință, fiind siguri de bunătatea băilor.

Englezii nostri însă, din 1886 până azi, adecă 10 ani au lucrat și lucrează în aceste mine, dară cu așa cumpeneală, că tot ce zidesc într'un an cu zeci de mii, în anul viitor strică, și fac altfel! Fac spese grozave societății, plătind tot lucrul de 3—4 ori peste prețul lui, și toate aceste cu scop precugetat!

Să dau câteva pilde despre această scandaloașă chivernisire a averii societății:

1. Având societatea o pădure de 60 jugere spre scopul legării băilor, Directorii tăindu-o toată, au făcut-o stângini din care cea mai mare parte au putrezit acolo în pădure, ear' acum pentru legarea băilor nu au lemn, și trebuie să scoată lemnul din vale în virful muntelui cu spese și greutate grozave!

2. În 1893 având să aducă 200 stângini de lemn din pădurea lor, la colonie, cam 3 kilometri depărtare, mai mulți întreprinzători au voit a-i duce laolaltă cu 3 fl. 50 cr. per stângin, sau 700 fl. v. a. pentru toți.

Directorul Hollow s'a caprițiat și n'a voit să dea decât 600 fl. v. a. Întreprinzătorii n'au primit. Atunci au cumpărat 8 boi și au făcut 4 cară ce au costat peste 1000 fl. v. a.; au cumpărat 8 cai și căruțele de lipsă, peste 1000 fl. v. a.; au tocmit 8 argați cu plată lunară de 25—30, i-a costat 200 fl. v. a. pe lună, — pe an 2400 fl. v. a., pe 2 ani 4800 fl., fēnul, ovēsul la 8 boi și 8 cai în doi ani i-a costat peste 2400 fl. v. a., și așa cei 200 stângini de lemn i-au costat peste 7000 fl. v. a. Boii și caii în urmă i-au vândut cu 25—20 fl. v. a. unul și totuși iarna nu au avut lemne de foc, ci au făcut sâniute mici și au întrebuințat băieșii cu 60—80 cr. să tragă lemnele de lipsă după ei la colonie, aducēnd un stângin în chipul acesta, cu câte 20—24 fl. (Boii și caii nu se pot folosi, fiind muntele înalt, unde iarna nu se poate aduce cu ei povară).

3. Directorul Hollow în anul 1893 a edificat nește cuptoare cu turnuri înalte, avēnd lipsă de mai multe mii de cărămidă. Mai mulți întreprinzători au voit să le facă cărămidă arsă gata, cu 7 fl. de mie; directorul nu a dat nici aci atăta, fără cu băieși, oameni nepricepători în asta, a început a face cărămidă, costându-l mii de cărămidă nearsă, peste 30 fl. În fine a mai cumpărat cărămidă nearsă și din Gioagi, care l-a costat numai aducerea ei, de mie 40 fl., și când a ajuns la colonie fiecare cărămidă era în 3—4 bucăți! Așa i-au costat cuptoarele și hornul peste 20.000 fl., și peste 2 ani s'au ruinat de tot, așa că azi numai urmele i-se mai vād!

4. Din Anglia au adus o casă cu 3 chilii făcută din scânduri de brad, pe din afară bătută cu tinică (pleu), (casă de fer) cu ale cărei spese de adus numai, ar fi putut edifica aici case domnești regulate!

(Va urma).

Din Zarand.

Băița, Maiu 1896.

Onorată Redacțiune,

În zilele acestea un șovinist începū cu mine o înfocată dispută, de ce noi din aceste părți nu facem paradă de milleniu? Cel mai puternic al seu cuvēt era:

»Cu ce sūnteți d-voastră, popii și dascălii, mai mari Români ca hāi din Brad, cari în 10 Maiu s'au dus la biserica reformată și au eșit în procesiune cu steagurile și musica?«

La asta nu-i puteam rēspunde nimic. Cetisem în »Tribuna«, și despre vre-o 2—3 nici altcum n'aș fi stat bun. Am știricit și m'am încredințat despre tristul adevăr. Da, la sfatul și îndemnul șefului »prov.« P. Gyuri-bácsi, cei doi »eroi«, de tristă pomenire din broșura »Correspondenții« (de S. Băcilă) și încă vre-o 2—3 Românași, au plecat la biserica reformată și »luminatul« P. Gyuri cu brău roșu în mare ornat prețesc.

Dar' au sfeclit-o. Când au ajuns în biserica popa reformat tocmai pomenea cu fală pe Széchenyi, Kossuth, Deak etc. și aprins de tot își sfinși învăpăiața vorbire millenară, — la care învitate dăscălima română din Brad, — cu cuvintele: »...eară voi, cari vād mai îndoiți de existența millenară a statului național maghiar, duceți-vē, cărați-vē de aici (din țară)!«

La eșire apoi Gyuri-bácsi și soții au fost tot o apă cu tāmblāul. Cățiva din ei și-au căit amar nechibuința, dar' capul »provisor« — habar n'a avut. După ameazi s'a primblat cu brăul roșu din sus în jos, alătura cu cei cu cocarde! Cum vom putea noi din provincie să dăm serioșitate și demnitare rezistenței noastre pasive, când în centru chiar un director de școale române e atât de —

»activ«, încât trece și marginele »circularului millenar«? Cum se va putea ca școlile noastre din Brad să se bucure de renume, membrii corpului profesional să fie respectați de străinii de acolo, când căpetenia lor se comănăcește la toți parveniții, încungiuță întrunirile românești pentru cele străine și dușmane nouă, joacă cărți în fiecare zi cu niște ungurași fără căpătăiu? Când oare întregi chibitează la spațele unui simplu diurnist dela fisolgăbiru, turnându-i vin în păhar, numărându-i și așezându-i banii; când face intimitate cu un Stras... ajutându-i chiar și familia, deși pentru ziaristica și literatura română nu jertfește nici un filer pe an, — atunci la ce stimă și considerație se pot aștepta supuși unui atare cap? Până când tot așa? *Un prot.*

Încoronarea Țarului.

Noul Țar al tuturor Rușilor, se încoronează în Moscva cu mare paradă în zilele acestea. Toate statele și-au trimis reprezentanții lor la încoronare. România și-a trimis pe Prințul seu de Coroană, moștenitorul tronului cu soția. Toată viața oficioasă e strămutată din 18 Maiu începând, dela Petersburg la Moscva, unde vor dura sărbările până în 7 Iunie. În Moscva s'a lucrat în zilele acestea la înfrumșetarea orașului, cât zeci de ani nu s'ar fi făcut dacă nu era această întâmplare. Toate casele s'au vopsit și înfrumșetate de nou și stradele s'au pardosit frumos. Trenurile abia înving cu ducerea mulțimii de lume. Se așteaptă pe aceste zile sosirea a cel puțin un milion de străini în Moscva. Țarul a dat 16 milioane de ruble pentru coperirea cheltuelilor. Trimiterea deputațiilor din toate părțile la sărbare va costa peste 45 milioane. Ear' de adus după socotelile ce s'au făcut, vor fi aduse în oraș în zilele acestea și vor fi cheltuite de mulțimea cea mare de oaspeți, cel puțin 150 milioane ruble!

Sărăcii Unguri, ei și într'asta au fost fără noroc. Azi nici sfinții Alfiöldului nu se mai gândesc la milleniul lor din Pesta, ci toată lumea își are privirile îndreptate spre Moscva, la marea paradă a încoronării, și la expoziția cea frumoasă din Franca și din Germania. Ce să-i faci? Lumea asta așa-i ea, rea și »ne-recunoscătoare«.

Milleniul la sate.

De lângă Brad, Maiu 1896.

Dle Redactor,

Ne simțim fericiți, când vedem că pozele bune, ce ni-se împărtășesc prin foile noastre, prind rădăcini tari în popor, și ni-se sue sângele în cap, când tocmăi aceste rădăcini, prind a se usca, de multe-ori, la »inteligența română«. Astăzi am plăcerea a vă împărtăși ceva îmbucurător, despre un popor mic, dar' brav, cel din comuna *Scroafa*.

La acești oameni se vede că a prin rădăcini pline de viață, sfaturile împărtășit lor, de foile noastre „Revista Orăștiei” și „Foaia Poporului”, căci cu tot cercularul metropolitan, oamenii s'au ținut de parte dela ori-ce sărbări bisericesti millenare. Și-au făcut-o având conducători destoinici, în persoanele cărturarilor frunțași *Avram Benea*, *Mihail Benea* și *Adam Benea*. Parochia Scroafa este administrată de tinărul preot, *Ioan Fugăță*, pe care poporul îl iubește și-l stimează ca pe un bun părinte sufletesc, dar' pe lângă toată dragos tea de care se bucură, s'a văzut astăzi în 10 Maiu *singur* la ușa bisericii. S'a dus des-de-dimineață la biserică, a așteptat mult, dar' oameni ca 'n palmă; *nici crâșnic, nici cantori, nici nime!* Atunci densusl a început a se ruga lui D-zeu, pentru sufletul vrășmașilor, din o »Tribună« pe care tocmăi a găsit-o pe masa din tinda bisericii, și pe care oare-cine 'i-a fost pus-o acolo în loc de evanghelie!

A fost apoi silit să se ducă acasă, să înțelege cu straița goală, căci prescuri încă n'au fost, dacă n'au venit credincioși, și dacă erau, nu putea intra în biserică, și n'avea crâșnic și cantor, așa că tot nu putea preamări pe D-zeu pentru nebulnia din Iuda-pesta. Ș'apoi mai zică cineva că »popii și dascăli« agitează, ațită? Vorbă să fie! Astăzi poporul e conștiu de sine și de naționalitatea sa și

și dă el, dacă nu îi dai tu, semn de viață și chiar îndreptar în ținuta ce trebuie să ai ca naționalist.

Cu conducători bravi ca aceștia și cu un popor ascultător cum e și cel din Scroafa, poți face mult! Asta ne mângăie în fața tristelor arătări a unei părți a inteligenții noastre fricoase, cum s'au văzut în aceeași zi bunăoară în Brad. *Săteanul.*

CORESPONDENȚĂ

Totvaradia, Maiu 1896.

Onorată Redacțiune,

În 10 Maiu n. s'a servit doxologia de mulțămită în biserică din Totvaradia, cu rugăciuni pentru locuitorii patriei și pentru Maestatea Sa, în amintirea întemeierii statului maghiar, acum o miie de ani. Ei bine — dacă așa au rânduist arhieriei, s'a făcut asta și din partea capelanului Ioachim Turcu de silă.

Dar' întreb pe reprezentanții comunei, — cari sânt toți Români, — ce păcate 'i-a îndemnat că cu majoritate de voturi au hotărât ținerea ședinței festive, și luminarea caselor în preseara sărbării? Ce 'i-a îndemnat ca în ziua sărbării să dea 101 de pușcături cu treascurile bisericii? Ce zice la această dl protopop Beles, parochul acelei comune? Consimte și D-sa? Ce 'i-a îndreptătit ca la propunerea Ifigului Bernath să cumpere „un capru” de vinars spre a ospăta câțiva săraci, în amintirea milleniului pe cheltuiala fondului săracilor de acolo? Batjocură pe ei însși și pe comuna întreagă!

Vre-o 900 de suflete s'au purtat cum se cade, onoare lor, restul de 1000, reprezentanții comunei și școlarii învățătorului Aurel Mircu, s'au purtat scârboș luând parte la tãmbălăul Jidovilor!

Fraților Varadieni! În cine v'ați pus încrederea? În Joca birul vostru, care se adapă din „Poporul”, foaia cea renegată din Pesta și care și-a împenat și casa punând steag unguresc pe ea? Și apoi ce-i mai dureros! Dascălul vostru să meargă sub steag cu copiii vosri cântând pe strade cântări »patriotice«?

Cine plătește cele 600 fl. dascălului vostru? Doar' cei doi Jidani, un Maghiar, renegatul Dan și birul Joca, noul renegat? Fapta dascălului vostru e atât de batjocuroasă pentru voi, că el nu-i mai mult vrednic să-l socotiți între oamenii ce binle vi-l doresc vouă cari îl plătiți bine. El a făcut păiață din mândrii vosri băeți! E rușine, mare rușine, că pentru cântări patriotice băieții au căpătat fiecare câte 2 cr. dela cei cinci pințenai! Cum? copiii vosri sânt cerșitori, ori simbrieși?

Slabă cinste vi-a făcut reprezentanța voastră comunală și dascălul vostru la 10 Maiu, fraților Varadieni!

Mureșanul.

Soborsin, Maiu 1896.

În 28 Aprilie s'a ținut și din partea Românilor din Soborsin, rugăciuni pentru patrie — și notarul, a strins o turmă de Jidani din comunele vecine de ni-au umplut sfta biserică cu noii patrioți a lui Iuda, cari așteptau ca D-zeu știe ce parade să vadă; însă vrednicul preot *Iosif Ognean*, întretesând doxologia cu liturgia, nu li-a făcut nici o plăcere, căci evanghelia *orbului* a cetit-o foarte cu scop și așa intonată, încât jupânul Bardy, dacă 'i-ar fi fost în putere, ar fi oprit cetirea ei!

Onoare preotului *Ognean* și învățătorului *Givulescu* cari bine au întocmit lucrurile în comuna noastră pentru această zi millenară! *X.*

NOUȚĂȚI

Minuni patriotice în Hașeg. În 11 Maiu făptuitorii necunoscuți au luat de pe școala ungurească din Hașeg, steagul unguresc, și rumpându-l l-au aruncat. Poliția voinicooasă s'a pus să-i afle. A închis, fără nici o urmă de dovadă, pe 4 tineri români pe cari 'i-a ținut închisi o zi întreagă ispitindu-i și neputând afla nimic vinovat întrênșii. Dl avocat *Dr. G. Suciu* a cerut poliției să sloboadă din prinsoare pe oamenii nevinovați. Poliția 'i-a predat judecătorei; judecătoria ascultându-i 'i-a aflat de tot nevinovați și 'i-a pus pe picior liber, după-ce 24 oare au suferit închisoarea. Se dă cu socoteala că făptuitorul a fost chiar un Ungur ce-a vrut să asmuțe poliția asupra Românilor, drept semn al vremii și al firii lor.

Concert românesc în Deva. Corul mixt al bisericii gr.-or. din Deva arangează Duminecă, la 31/19 Maiu 1896 un concert,

în sala redutei din Deva. Începutul la 8 oare seara. Venitul e în folosul bisericii gr.-or. din Deva. Programul bogat și ales, stă din 11 puncte. După concert urmează joc.

Maial în Vinerea. Corul plugarilor! români din Vinerea, arangiază pe întâia zi de Rusalii un maial în pădurea »Ploștina«, fără preț de intrare. Poporul întreg e rugat a lua parte. Se va juca și „Călușerul și Bătuta”.

Osândă întărită. Judecata grea adusă de curtea cu jurați și tribunalul din Timișoara în procesul din urmă al ziarului „Dreptatea”, prin care *Dr. G. Candrea* a fost osândit la 2 ani închisoare și toaia la 1450 fl. pedeapsă în bani, — a fost întărită și de Curia regească din Pesta în o ședință a sa din săptămâna trecută.

Ieftinătate millenară. O foaie ungu-rească din Iudapesta publică o listă despre prețurile mâncărilor în Budadesta în vremea expoziției și a milleniului. Pentru a face poftă la cât mai mulți să meargă la Pesta să mănăce ceva »bun« și »ieftin«, publicăm și noi prețurile. Eată-le: 1 zamă de raci 1 fl., altă zamă 1 fl. 50 cr., o porție de pește 1 fl. 80 cr. și 3 fl., o friptură dela 2 fl. până la 15 (cincisprezece) fl., un măr 2 fl., o porție de pepene 5 fl., o porție de căpșune (fragi) 3 fl., o porție de diferite poame 6 fl. Beuturile în sticle micuțe dela 1 fl. 50 cr. până la 20 fl. Berea un pocal 60 cr. Și pe lângă acestea porțiile sânt așa de mici, că un om cu stomac bun poate mânca 15—20 de porții.

Logodnă. Dl *Corneliu Lengyel* de *Bagota* din Eperjes, și-a încredințat de viitoare soție pe d-șoara *Gabriella Bãthonyi* de *Adorján* din N.-Szöllős.

Advocați noi. Dl *Dr. Stefan Morariu* aduce la cunoștință onoratului public, că și-a deschis cancelaria advocațială în Cluj (piața bucatelor).

— Dl *Dr. Simion Tãmașiu* vestește onoratul public, că și-a deschis cancelarie de avocat în Hida (Hidalmás).

„Vitejie”. În Deva în ziua de 14 Maiu a fost, precum se știe, ședință festivă millenară a congregației. După ședință s'a dat un »bancheț« patriotic, ear' seara a fost un conduct cu facile ce a cutriat prin câteva strade. În ziua de naintea ședinței neste cumiști patrioți au tipărit pe casele Românilor următoarele cuvinte în ungurește: „*Puneți steag. Luminează, sau?!..*” adecă: pune-ți mâne pe casă steag unguresc și seara lumini în ferești sau te cinstim cu petri de milleniu! Români însă nu au voit să ıcc în serios amenințarea copilărească și nici steag n'au pus, nici seara lumini în ferești, dar' nici vitejii amenințatori n'au cutezat să le facă ceva!

Holera. În *Alexandria* a izbucnit ear' îngrozitorul flagel, holera, și se lățește din ce în ce tot mai mult. Din pricina asta mulțime de Europeni au părăsit acele părți.

Dar frumos. Papa dela Roma a dăruit zilele aceste pentru ajutorarea, îmbrăcarea și hrănirea celor căzuți în prinsoare la inimici, în Africa, 50.000 lire (25.000 fl.)

Cu grămada. Din Frankfurt (în Germania) se telegratează, că la 12 Maiu trecând pe acolo Impăratul Germaniei, Wilhelm, 40 de persoane au fost arestate pentru crima de »vătămarea Maiestății«. Se știe că Impăratul Wilhelm e, între altele, un om foarte aspru, și de aceea multora neplăcut.

Moarte. Se aduce la cunoștința amicilor și cunoșcuților încetarea din viață a lui *Nicolae Stoichiu* din Hunedoara, întâmplată la 6/18 Maiu a. c. Fie-i țărina ușoară!

Prețul ferului. O bucată de fer în preț de 30 cr. ca potcoave are preț de 1 fl.; ca unealtă de economie 1 fl. 50 cr.; ca product de industrie 15 fl.; prelucrată în ace 25 fl.; prefăcută în bumbi 250 fl.; în pene (coarde) de orologiu și alte asemenea lucruri gingașe, ajunge a avea preț de 15.000 fl.

Un binevoitor îndemn. N'avam noi Români de nimic mai mare lipsă ca lipsa de *negustori* români. Tot Românul de bine va alerga cu crucerul seu, trebuindu-i ceva, în prăvălia negustorului român, dacă numai îl are. În Orăștie avem vre-o 4 negustori români, fiecare cu alte feluri de mărfuri în prăvălia sa, așa că ori-ce ai dori să cumperi, afi ori la unul ori la celalalt. Indemnăm cu tot dinadinsul publicul și poporul român din Orăștie și jur, să cerceteze aceste prăvălii. Cea mai nouă prăvălie română aici e a dlui *Ioan I. Vulcu*, asupra căreia îndreptăm luarea aminte a cetitorilor nostri. Ce are întrênșă arată inseratul densuslui de pe fața din urmă a foii noastre. Indesebi țeranii și negustorii mici dela sate vor avea bun folos cercetând această prăvălie.

O întimpinare.

La corespondența din *Hunedoara* publicată în numărul nostru trecut, dl protopop gr.-cat. I. Popu ne trimite un răspuns din care publicăm părțile ce privesc corespondența și învinuirile ce 'i-s'au adus. Dl protopop zice: »...Mă ved silit a-i răspunde domnului anonim, că eu merg ca protopop unde mă cere oficiul și pusețiunea fără de a cere licenție dela d-sa ori dela altul. Dacă am fost la școala de stat ca privitor, prin aceea *sper că nu am comis nici o crimă națională.*»

Despre balul de care s'a pomenit în corespondență, dl protopop spune că a fost în favorul bisericii gr.-cat. și a reușit foarte bine, ear' persiflat ar fi fost numai din ură confesională.

Incolo n'am publicat corespondența dlui protopop Popu, fiind atacată printr'ênșă re-peșit confesiunea gr.-or. și conducătorii ei din acea parte, apoi banca română, etc. și fiind scrisă într'o limbă întristător de slab românească. Cel mult la »Loc deschis« 'i-am fi putut da loc, și dacă dl protopop va stărui, îi vom și da acolo, o spunem însă dinainte n'are să fie prea înălțătoare pentru d-sa însuși publicarea.

Examene.

— Tractul gr.-or. al Orăștiei. —

După-cum au putut afla până acum, în tractul protopresbiteral gr.-or. al *Orăștiei* în următoarele comune se vor ținea examene de vară în următoarele zile:

Marți după Rusalii (14/26 Maiu) în comuna *Vaidei*;

Mercuri, 15 Maiu v., în *Romos*;

Joi, 16 Maiu v., în *Romoșel*;

Vineri, 17 Maiu v., în *Șibot*;

Sâmbătă, 18 Maiu v., în *Vinerea*;

și toate aceste examene vor fi conduse de administratorul tractului, dl protopop *Nicolau Ivan*.

În celelalte comune, vor fi examenele conduse de dnii preoți *Nicolau Andreiu*, *Simion Săcărea*, *Zaharia Tilișca* și *Manasiu Iar*, ca comisari trimiși din partea oficiului protopop.

Cărți nouă.

„*Călugărul Visarion Sarai*” (1744) studiu istoric din istoria Transilvaniei de *G. Bogdan-Duică*, a apărut în Caransebeș la tipografia diecesană. E lucrarea cetită de autor într'o adunare a despărțământului Sibiiu al »Asociațiunii transilvane«, ținută la Sadu în 1895, »pentru a arăta că pe teritoriile despărțământelor s'au petrecut fapte, pe cari ar fi un merit al membrilor să le cerceteze mai dinadins« — cum spune în prefață. Broșura de 27 pagine, e proprietatea autorului (în Sibiiu).

Din „*Biblioteca nouă*” edată de librăria D. Benvenisti, în *Craiova*, a apărut nr. 3 cuprinzând 6 *povestiri* de *D. Teleor*. Dl D. Teleor e cunoscut ca un scriitor bun și de spirit, ce procură cetitorilor veselie prin lucrările sale. Recomandăm volumașul de care vorbim, cum și pe cele dintâi două.

Nr. 4 din aceeași bibliotecă va fi „*Din viața săracă*” de *A. Lupu-Antonescu*.

FEL DE FEL

O descoperire interesantă. Un căpitan francez de artilerie, a descoperit o mașinărie, cu ajutorul căreia poate afla cuprinsul telegramelor ce se trimite. El pune mașina sa în atingere cu sirmele telegrafice și din sunetele ce le dau sirmele, cunoaște literele ce s'au telegrafat și din ele cuvintele telegramei. Descoperirea are mare preț pentru vremuri de războiu, putând afla din telegrama destăinuirii pe care altfel poate nu le-ar fi putut.

POSTA REDACȚIEI.

Dlui „*S. B. C.*” în *Cluj* (?) Întăia are pret cel mult pentru amical D-Tale, și 'i-ai face o bucurie trimițându-i-o ca scrisoare, dar' de publicat e prea curând. Să nu ne deprindem unii pe alții cu elogii, căci ele mai curând strică decât folosesc celui-ce 'i-se aduc. A doua, pornită de altfel din aceeași inspirație, are câteva observări mai bune, ce dovedesc talent, dar' tot prea slăbuță încă. Cetește mai mult și cetind studiază, și vei putea produce cu timpul ceva bun.

Dlui *I. B.* în *C.* Sosită prea târziu.

Pentru redacție responsabil: *Ioan M. Corvin.*

BIBLIOGRAFIE.

„BIBLIOTECA PENTRU TOȚI“.

Eată cei mai noi numeri:
 Nr. 39. »Povestea vorbeii«, (partea a III-a și ultima) de Anton Panu.
 Nr. 40. »De prin veacuri«, (vol. II și ultim) de Carmen Sylva.
 Nr. 41. »Noțiuni asupra științelor«, de Huxley, traducere.
 Nr. 42. »Doruri și amoruri«, poezii de A. Depărățeanu (partea I).
 Nr. 43. și 44. »Elocuța română«, vorbiri frumoase adunate dela cei mai mari vorbitori români, de Gh. Adamescu.
 Nr. 45. »Doruri și amoruri«, poezii de Alex. Depărățean, (partea II).
 Nr. 46. »Dușmanii nostri. Cine-i ucigașul?« Prea frumoase povestiri ușoare din știința medicală, de Dr. A. Urechia. O carte în care e de minune împreunat frumosul cu folosul, petrecerea cu dobândirea de folositoare cunoștințe.
 Nr. 47. »Cântece și plângeri«, poezii de Mich. Zamfirescu (partea II).
 Nr. 48. și 49. »Elocuța streină« adunare de vorbiri alese din cei mai mari măestri ai vorbii în istoria lumii din vechime până azi: Demostene, Cicero, Ioan Chrisostom, Napoleon, Bismark, etc. de Gh. Adamescu.
 Nr. 50. »Convorbiri despre artă«, de E. Pecaute și Ch. Baude traducere, de Dumitru Stăncescu, o prea folositoare carte pentru tinerimea dela gimnasia și de prin seminare mai ales!
 Nr. 51. »Din goana vieții«, poezii de A. Vlahuță, cu portretul și iscălitura poetului.
 Nr. 52. »Prietene«, roman de dulcele scriitor Francois Coppée, tradus de Dumitru Stăncescu.
 Nr. 53. »Doi trandafiri și Lacrimi de copii«, nuvele de multă frumseță, de Wildenbruch, traduse de L. M.

Nr. 54. »Patriotul«, după Paul Bourde, tradus de D. Stăncescu, carte ce arată frumseța simțământului patriotismului.
 Nr. 55. »Din inimă«, poezii de Radu D. Rosetti.
 Nr. 56. »Convorbiri despre artă«, vol. II. de E. Pecaute și C. H. Baude, trad. de D. Stăncescu
 Nr. 57. »Din goana vieții«, vol. II. de A. Vlahuță.
 Nr. 58. »Schite ușoare« de I. L. Caragiale.
 Nr. 59. »Din goana vieții«, vol. III. de Al. Vlahuță.
 Nr. 60. »Manon Lescaut«, roman de Abatele Prevost, traducție de I. S. Spartali.
 Nr. 61. »Satire« de D. Olănescu (Ascanio), membru al Academiei Române. Toate se pot avea dela librăria dlui F. Schäser în Orăștie ori «Institutul Tipografic» în Sibiu!

LOTERIE.

Tragerea din 9 Maiu st. n.

Budapesta:	72	37	76	88	82
------------	----	----	----	----	----

Tragerea din 16 Maiu st. n.

Timișoara:	32	82	20	46	53
------------	----	----	----	----	----

Tragerea din 13 Maiu st. n.

Sibiu:	54	23	75	41	16
--------	----	----	----	----	----

CALINDARUL SĂPTĂMĂNEI
dela 12—18 Maiu st. v.

Zilele	Calindarul vechiu	Calindarul nou
	Dum. Rosaliilor	
Dum.	12 (†) Pogor. S. Duh	24 (†) Rosaliile
Luni	13 (†) St. Mța Glicheria	25 (†) L. Ros.
Mărti	14 S. Mart. Isidor	26 Filip N.
Merc.	15 S. Păr. Pachomie	27 Lucian
Joi	16 Cuv. Teod. sfințitul	28 Vilhelm
Vineri	17 Apost. Andronic	29 Maximus
Sâmb.	18 Muc. Teodot	30 Ferdinand

PRĂVĂLIA ROMÂNĂ

a lui

IOAN I. VULCU

92 (355)

2—

(Piața-mare) — în Orăștie — (Piața-mare)

Se atrage deosebita luare aminte a onoratului public din Orăștie și jur, asupra prăvăliei noue a lui *Ioan I. Vulcu*, negustor român, bogat provăzută cu tot felul de mărfuri de *băcănie și ferărie*. Și anume: Mărfuri de

BĂCĂNIE:

Făină de toți numerii; zahar, orz, urez, și tot felul de articli trebuincioși pentru hrană. Prețuri moderate. Marfă totdeauna proaspătă și bună.

Ear' indeosebi țeranilor se atrage luarea aminte asupra feluritelor soiuri de

FERĂRIE

de tot ce le lipsește pentru lucru și economie acasă și la câmp. Și anume:

Feruri de plug, sape, arșauă, și altele, de cele mai nouve și practice.	Fireze, mai late și mai înguste, săcuri, topoare, și alte unelte pentru lemnărit
Coase din Styria, sistem nou și bun! Se dau pe garanție! Dacă nu corăș- pund, se primesc înapoi ori se schimbă. Tot aci se pot căpeta <i>cute</i> pentru ascuțit, de cele mai bune.	Oțel și fer, drugi de fer și pante, etc și tot felul de articli și unelte trebuincioase la „economie, acasă și în câmp!
Lanțuri de tot felul, de <i>fer și drot</i>	Vase emailate și de fer, căldări, frigări etc.
Cuie de drot, pentru șindilă, potcoave, și altele.	Lampe, mari și mici, lumini, petroleu, etc.

*Negustorilor în mic de prin comune, li-se dau mărfurile tre-
buincioase în condiții foarte ușoare și cu prețuri de tot moderate!*

LIBRĂRIA

87 (365)

3—26

F. Schäser în Orăștie (Szászváros)

F. Schäser recomandă on. public librăria sa bogat provăzută cu tot felul de cărți, anume cu: toate cărțile de învățământ, atât pentru școlile populare cât și pentru gimnasia, precum și tot felul de *requisite* de școală: caiete și unelte de desen, condeiuri, tăblițe, hârtie, ș. a.

Ear' indeosebi publicului român recomandă frumoasele întreprinderi literare ce apar la București și Craiova în România, și anume:

„Biblioteca pentru toți“ sub conducerea d-lui Dumitru Stăncescu, editura d-lui Carol Müller în București. Apar în fiecare lună 2—3 volume frumoase ca infățișare și neprețuit de bune ca cuprins! Au apărut din ea până acum 56 numeri. A se vedea cari sunt, la »Bibliografie«. Fiecare număr costă *numai 16 cr.*

Asemenea recomandă onoratului public iubitor de literatură publicația numită:

„Biblioteca de popularizare“ ce apare în Craiova. Director I. Hussar, editor Ralian și Ignat Samitca. A publicat până acum 18 volume (vezi »Revista Orăștiei« nr. 16 a. c. la »Bibliografie«). Fiecare volum costă *numai 16 cr.*

Iubitorilor de romane le va face negreșit o plăcere recom dându-le:

„Biblioteca romanelor cele“ ce a început să apară tot în Craiova la R. și I. Samitca. Tot la 2 apar un roman, de peste 300 pagini, frumos și bun, cu *numai 75 cr.* volumul.

În urmă recomandă onoratului public cea mai nouă publicație, numită:

„Biblioteca nouă“ din Craiova, edată de G. Sfetea. Publică volumașe de câte 40—50 pagini, de cuprins ales și bun, cu *numai 8 cr.* fiecare volumaș.

Despre tot ce a apărut nou în aceste folositoare publicații, »Revista« vestește pe cetitori la rubrica „Bibliografie“ ori „Cărți nouă“. Totul se poate procura dela librăria mea în Orăștie. La comande prin post, trebuie adaus, peste preț, un timbru de 3—5 cruceri pentru porto.

La cumpărări mai mari de hârtie și tipărituri se dă rabat însemnat.

90 (357)

A V I S.

3—4

Subscrisul am onoare a aduce la cunoștința onoraților mei mușterii din Orăștie și jur, și pe această cale, că

Prăvălia mea de cărnuri afumate

ce se afla până acum pe »Strada Promenadei«, dela 1 Maiu încoace, o am strămutat în *Piața-mare nr. 21.*

Rog dreptaceea pe onorații mei mușterii și pe toți cari doresc a avea *cărnuri afumate, șunci, salame, cărnați de tot felul*, etc. a mă onora cu comande, servindu-le eu cu marfă bună, proaspătă și cu prețuri moderate, în toată bunăvremea.

Cu distinsă stimă

Michael Fleischer,

afumător de cărnuri.

Sacii se primesc înderept numai în stare bună!

Prima moară de aburi în Orăștie

a lui

Rudolf Kaess.

63 (358)

26—48

Recomandă onoratului public și cu deosebire **comercianților din provincie**, spre vânzare:

Făină de pâne și aluaturi

în totdeauna **proaspătă, excelentă și ieftină**, în saci, și produsă exclusiv din grâu de Tisa, cu prețurile mai jos indicate:

0	1	2	3	4	5	6	7	7B	8
9.30	8.85	8.40	7.95	7.65	7.35	6.98	5.88	5.25	4.76

75 Kilo

70 Kilo

Sacii se rescumpără cu 20 cr.